

Fejlődési pszichopatológia

Vetró Ágnes SZTE ÁOK Gyermekpszichiátria

A fejlődési pszichopatológia általános tudomány, ami igyekszik megértetni a kapcsolatot az egészséges fejlődés, és annak az egészségestől eltérő variációi között. A betegségek keletkezéséről nem alkot átfogó teóriát, ehelyett igyekszik a pszichopatológiai jelenségeket a testi, kognitív, érzelmi, és pszichoszociális fejlődés keretében szemlélni. A pszichopatológiai tünetek és történések kifejlődését olyan nagy változások következményének tekinti, amelyek az egész élet folyamán előfordulhatnak, s így bármikor kialakulhatnak, és bármikor megszűnhetnek ill. megszüntethetők. Mivel az igazán drámai változások a gyermekkorra a legjellemzőbbek, és ilyenkor a legintenzívebb a fejlődés is, így a gyermekekkel foglalkozó szakemberek számára különösen fontos az ismerete.

A fejlődési pszichopatológia makroparadigma, amely koordinálja a normális gyermeki fejlődésnél leírt divergáló teoretikai modelleket, mikroparadigmákat (biológiai-, kognitív-viselkedéstudományi-, pszichoanalitikus-, rendszer- stb. elméleteket), és így a pszichopatológia fejlődésének integrált tanulmányozását szolgálja a születéstől a felnőtté válásig.

Számos patológiásnak tartott tünet ugyanis a fejlődés valamilyen fokán normálisnak minősül, és a fejlődés folyamán vagy ritkábban, vagy a fejlődést nem befolyásoló módon felbukkan. Alapvetően fontos tehát, hogy a normál variánsként jelentkező fejlődési változatokat el tudjuk különíteni azoktól, amelyek megtörik a fejlődést, vagy patológiás folyamat elindulását jelzik.

A fejlődési pszichopatológia prediktív szerepre is vállalkozik. Azt vizsgálja, kimutatható-e folyamatosság a fejlődésben, azaz van-e összefüggés a gyermekkori magatartási deviációk, és a később kialakuló gyermekkori vagy felnőttkori pszichiátriai betegségek között. Az egyes patológikus körülményeket, mint pl. autizmus, a fejlődési folyamat eltorzulásaként írja le. A nem patológiás gyermekkori viselkedésmintákkal csak annyiban foglalkozik, amennyiben azok előre jelezhetik a későbbi rendellenességeket. Így hasznos segítséget nyújt a klinikusnak az etiopatogenesis magyarázatához, a diagnosztikához, s a prevenció és terápia megtervezéséhez.

Ezek gyakorlati alkalmazásához különböző modelleket alkot (általános modell, környezeti modell, tranzakcionális modell).

Részletes fejlődési pszichopatológia: részletesen tárgyalja a fenti modelleket alapul véve az egyes pszichopatológiai tünetek megjelenési formáit a különböző életkorokban.

Az agresszivitás fejlődésének pszichopatológiája

A társas kapcsolatok (attachment) fejlődésének pszichopatológiája

A gyermekkori depressziós tünetek fejlődési pszichopatológiája

A gyermekkori félelmek és szorongás fejlődési pszichopatológiája

A figyelemzavar hiperaktivitás és impulzivitás fejlődési aspektusai

A pszichótikus gondolkodás fejlődési aspektusai

A táplálékfelvétel fejlődési pszichopatológiája

A fájdalomérzés és kontroll fejlődése gyermekkorban

Irodalom:

E. J. Mash, and R. A. Barkley (2003): Child Psychopathology, 2nd Edition. New York Guilford Press

P. Bruce (2002): The Development of Psychopathology: Nature and Nurture
New York: Guilford Press

Magyarország célba ér

